

An Analysis of the Impact of the Born Urban Canvas on the Tenth Islamic Council Elections in the Constituency of Firoozabad Fars

ARTICLE INFO

Article Type

Descriptive Study

Authors

Makuoii H.*¹ PhD

How to cite this article

Makuoii H. An Analysis of the Impact of the Born Urban Canvas on the Tenth Islamic Council Elections in the Constituency of Firoozabad Fars. Political Spatial Planning. 2019;1(4):261-268.

ABSTRACT

Since the 17th century, holding elections has been a common mechanism for the realization of Pro-democracy. Elections are an official decision-making process in which people or a section of the population put themselves or one person to a public office for public office by casting ballots. In the district of Firoozabad, the city's canonical inquiry has affected the candidate's choice in all periods. This article seeks to investigate how the people of Firoozabad city participate in the tenth Islamic consultative assembly election from a political-territorial perspective in Iran's territorial zone. To show that the spatial pattern of people's participation in the elections to the Islamic consultative assembly has been. The present study uses detailed results of elections and spatial statistics functions to express the spatial pattern of the residents of Firoozabad city to each of the candidates in the election. The results show that the participation pattern of people in Firoozabad city is not the same and different in different periods. The spatial pattern of votes reflects the strong focus of the candidate's choice of votes, (Except for the seventh and eighth seasons), according to the born urban canvas of Firoozabad city have been.

Keywords Elections; Tenth Islamic Council Term; Firoozabad City; Participation; Born Urban Canvas

¹Geography Department, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran

*Correspondence

Address: Geography Department, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran

Phone: -

Fax: -

hojat_59_m@yahoo.com

Article History

Received: December 30, 2017

Accepted: May 10, 2019

ePublished: December 21, 2019

CITATION LINKS

[1] Geography of elections: Foundations, concepts and approaches [2] Basic concepts in political geography [3] Investigating Social-economical Factors related to Women Political Participation [4] The study of trend of the contribution of Kurdistan province citizens in the presidential elections from 1997 to 2005 [5] Analysis of electoral behavior of citizens of Isfahan city (prior to the ninth election of Iranian legislative election) [6] International encyclopedia of the social sciences [7] Geography of elections [8] Spatial Patterns of Participation in Presidential Elections Case study: The Eleventh Presidential [9] Citizen participation, urban governance and urban management [10] Geographical Bases of People's Votes in Eighth Parliamentary Elections [11] Public Participation in the Ninth Presidential Election of Iran [12] Political geography [13] The Role of Neighborhood and Religion Variables in the Voting Pattern of the Candidates of the Tenth Parliamentary Election of Iran (Constituency of Qayenat and Zirkouh)

تحلیلی بر تاثیر جستار زادبوم شهری بر دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در حوزه انتخابیه شهرستان فیروزآباد فارس

حجت مهکویی* PhD

گروه جغرافیای سیاسی، واحد نجف‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف‌آباد، ایران

چکیده

از سده ۱۷ میلادی به این سو، برگزاری انتخابات سازوکار معمول برای تحقق دموکراسی نیابتی بوده است. انتخابات یک فرآیند تصمیم‌گیری رسمی است که طی آن مردم یا بخشی از مردم برای اداره امور عمومی خود شخص یا اشخاص را برای مقامی رسمی به مدت معلوم با ریختن رای به صندوق‌های انتخاباتی بر می‌گیرند. در حوزه انتخابیه شهرستان فیروزآباد، جستار زادبوم شهری در همه ادوار بر انتخاب کاندید مورد نظر تاثیرگذار بوده است. این مقاله به دنبال بررسی چگونگی مشارکت مردم شهرستان فیروزآباد در دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی از دیدگاه جستار زادبوم شهری در پهنه سرزمینی ایران است، تا نشان دهد که الگوی فضایی مشارکت مردم در انتخابات مجلس شورای اسلامی چگونه بوده است. مطالعه حاضر با استفاده از نتایج تفصیلی انتخابات و توابع آمار مکانی به بیان الگوی فضایی تمایل شهروندان شهرستان فیروزآباد به هر یک از نامزدهای حاضر در انتخابات پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که الگوی فضایی آرا، بیانگر تاثیر جستار زادبوم شهری بر انتخاب کاندیدی مورد نظر در این حوزه انتخابیه بوده است.

کلیدواژه‌ها: انتخابات، دهمین دوره مجلس شورای اسلامی، شهرستان فیروزآباد، مشارکت، زادبوم شهری

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۱۰/۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۲/۲۰

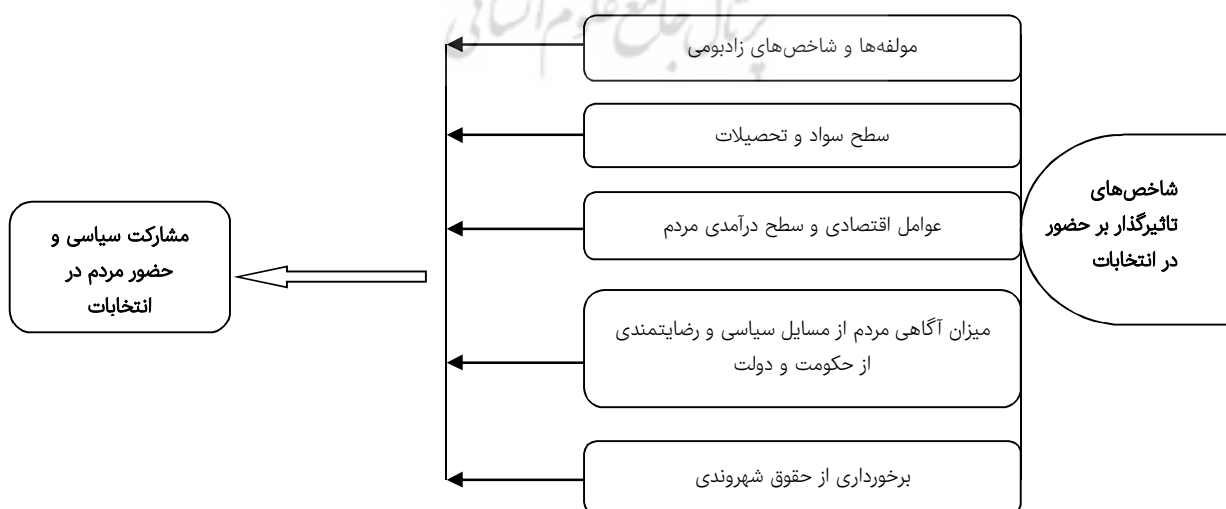
*نویسنده مسئول: hojat_59_m@yahoo.com

مقدمه

اولین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی بعد از انقلاب اسلامی در تاریخ ۱۳۵۸/۱۲/۲۴ (همزمان در سراسر کشور) برگزار شد که شهرستان فیروزآباد و بخش‌های تابعه آن (مرکزی، قیروکارزین و

فراشند) نیز از این مهم دور نماند. با این وجود، الگوی مشارکت مردم در شهرستان فیروزآباد در دوره‌های مختلف متفاوت بوده است. الگوی فضایی آرای بیانگر تمرکز شدید آرای کاندید منتخب (به‌ویژه در دو دوره اخیر) منطبق بر جستار زادبوم شهری است. توزیع جغرافیایی پایگاه رای‌آوری نامزدها در این دوره از انتخابات، تابعی از متغیرهایی مانند آرای زادبومی و زادگاهی، وابستگی نامزد به جریان سیاسی و غیره بوده است. در این مقاله به‌طور مشخص به جستار زادبوم شهری و نقش آن در پیروزی نامزدها، پرداخته شده است.

در حوزه انتخابیه شهرستان فیروزآباد (فیروزآباد، قیروکارزین و فراشند) تا سال ۱۳۸۲ و قبل از انتزاع شهرهای قیروکارزین و فراشند و ارتقای این دو شهر به شهرستان، در انتخاب نامزد مجلس، جستار زادبوم شهری نقش پررنگی داشته است ولی در دوره‌های هفتم و هشتم نامزد انتخابی از شهرستان قیروکارزین و دوباره در ادوار بعدی نامزد انتخابی از شهرستان فیروزآباد بوده است که جستار زادبوم شهری دوباره نقش ایفای کرده است. البته در دوره هفتم و هشتم نامزد انتخابی از شهرستان قیروکارزین بوده که جستار زادبوم شهری برای این دوره‌ها نیز تاثیرگذار بوده است ولی این مقاله به دنبال تاثیر جستار زادبوم شهری برای انتخاب نامزد مجلس در شهرستان فیروزآباد است. سؤال اصلی در مقاله این است که آیا در حوزه انتخابیه فیروزآباد جستار زادبوم شهری بر انتخاب نامزد انتخابات تاثیرگذار بوده است؟ بر این اساس فرضیه مقاله این است که در حوزه انتخابیه فیروزآباد جستار زادبوم شهری بر انتخاب نامزد انتخابات تاثیرگذار بوده است. مطالعه حاضر با استفاده از نتایج تفصیلی انتخابات و توابع آمار مکانی به بیان الگوی فضایی تمایل ساکنین شهرستان فیروزآباد به هر یک از نامزدهای حاضر در انتخابات پرداخت و با هدف بررسی الگوی زادبوم شهر پنداری در انتخابات است که بدین‌منظور با استفاده از مقیاس محلی که تا حدودی زیادی منطبق با مرز تقسیمات کشوری است، بیان می‌شود (شکل ۱).

شکل ۱) مدل مفهومی تحقیق (شاخص‌های موثر برای حضور در انتخابات؛ منبع: مطالعات نگارنده)

جستار زادبوم شهری

مفاهیم زادگاه و زادبوم به طور اخص در جغرافیای سیاسی و مفاهیم آرای زادبومی و زادگاهی به طور اخص در جغرافیای انتخابات، مورد مطالعه قرار می‌گیرند. این مفاهیم در ارتباط با حس تعلق داشتن به مکان شکل می‌گیرند "حس تعلق به مکان از مهم‌ترین شناسه‌های ارتباط انسان با محیط است که برای حضور پایدار انسان در مکان نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. این حس تعلق یا دلبستگی مکانی در پیوند با حس خوبشاوندی و پسندیدگی مکان قرار می‌گیرد. آنگاه که حس مکان به مفهوم عاطفه، محبت، قضاوت و تجربه کلی مکان با توانایی آن در ایجاد حس خاص یا تعلق در افراد نمود یابد، دلبستگی مکانی پدید می‌آید. در این وضعیت مردم خود را به واسطه مکانی که در آن دیده به جهان گشوده و رشد کرده‌اند، تعریف می‌کنند. این دلبستگی، بنیاد ارتباط و تعامل عاطفی مثبت انسان با فضا است که به واسطه ویژگی‌های فردی، گروهی، فرهنگی و اجتماعی ایجاد می‌شود. از این رو، مکان فقط سرپناهی برای کنش‌های انسانی نیست بلکه پدیده‌ای است که انسان در تعامل خود با آن، بدان معنا بخشیده و به آن دلبسته می‌شود تا آنجایی که گاه حتی خود را با آن باز می‌شناسد. لاجرم جستار دلبستگی مکانی از این دید حایز اهمیت است که در تصمیم و کنش سیاسی افراد به‌ویژه در عرصه انتخابات و رای‌دهی موثر است" [1].

لازمه شناخت زادبوم و زادگاه، هویت مکانی افراد است. "هویت مکانی به هویتی که انسان از مکان تولد و سکونت خود کسب می‌کند، اطلاق می‌شود. هویت مکانی مانند انواع دیگر هویت به این پرسش که من هستم یا کجا هستم یا به کجا تعلق دارم؟ پاسخ می‌دهد. هویت مکانی نوعی ابراز وجود است که از معنای محیطی برای تعیین هویت استفاده می‌کند. هویت مکانی از بعد اجتماعی- روان‌شناختی به این دلیل بروز می‌کند که مکان به‌عنوان محل محدودی که آکنده از معانی شخصی، اجتماعی و فرهنگی است چارچوب مهمی را فراهم می‌آورد که هویت در آن شکل گرفته، حفظ شده و تحول می‌پذیرد" [2]. مفاهیم زادبوم و زادگاه به معنای نقش مکان، محیط و فضای جغرافیایی در خلق هویت گروهی و ناحیه‌ای است. امید به داشتن وضعیت بهتر، برخورداری از فرصت‌ها، نمایاندن وزن مکانی محدوده احساس تشخص و منزلت از عواملی هستند که زمینه کنش مکانی را در قالب زادبوم و زادگاه نشان می‌دهند. زادگاه نشان‌دهنده بعد جغرافیایی نقطه یا خط در قالب سکونت‌گاه‌های شهری یا روستایی است که عموماً در برگیرنده هویتی افراد (شناسنامه و کارت ملی) درج می‌شود و جمعیت، زبان، مذهب، لهجه و موقعیت جغرافیایی مشخص دارد. این همانندی‌ها و قرابت‌های هویتی، زمینه یگانگی، همبستگی و اقدام منسجم را به‌ویژه در هنگامه‌های خاص سیاسی و اجتماعی مانند انتخابات در میان افراد فراهم می‌کند [1].

مردم‌سالاری و مشارکت سیاسی

مشارکت به مفهومی که امروزه مد نظر است یک پدیده جدید و

مختص دولت‌های مدرن است. تعاریف گوناگون مشارکت سیاسی، بیانگر عدم اجماع در مورد تعریف، شاخص‌ها و مولفه‌های این پدیده است. در حالی که برخی پژوهشگران این مفهوم را در دایره رقابت و نفوذ محدود می‌نمایند، برخی دیگر آن را فراتر از نهادهای رسمی دولت بیان می‌کنند [3]. به‌طور کلی می‌توان گفت "مشارکت سیاسی، درگیری فرد در سطوح مختلف فعالیت در نظام سیاسی از عدم درگیری تا داشتن مقام سیاسی است؛ زیرا این مولفه دگرگونی در ساخت قدرت سیاسی و عقلانی‌کردن شیوه زندگی مردم را به دنبال دارد. در همین ارتباط، انتخابات یکی از شاخصه‌های توسعه سیاسی و بیانگر نقش مردم در حکومت است. مشارکت سیاسی به‌عنوان یکی از ابعاد توسعه سیاسی، دربرگیرنده ابعاد و وجوه فراوانی است که می‌تواند نظام‌های سیاسی را در فرآیند دستیابی به یک وضعیت مطلوب به لحاظ نزدیکی به دموکراسی یاری رساند. در این راستا مشارکت سیاسی به‌عنوان یک متغیر وابسته، همواره از عواملی چند تاثیر و تاجر پذیرفته است. نوع ساخت نظام سیاسی، وجود قومیت‌ها و هویت‌های متعدد در داخل یک سرزمین، مسایل اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی گوناگون از جمله عواملی هستند که در افزایش یا کاهش سطح مشارکت شهروندان تاثیر بسزایی دارد" [4]. مایکل راش در ارتباط با مشارکت سیاسی مطرح می‌کند که درگیر شدن فرد در سطوح مختلف فعالیت در نظام سیاسی از عدم درگیری تا داشتن مقام رسمی سیاسی را در بر می‌گیرد؛ وی بیان می‌کند که مشارکت سیاسی در تمامی سطوح طبق پایگاه اجتماعی- اقتصادی، تحصیلات، شغل، جنسیت، مذهب، قومیت، ناحیه محل سکونت، شخصیت و محیط سیاسی با زمینه‌ای که در آن مشارکت صورت می‌گیرد، فرق می‌کند [5].

در ارتباط به مشارکت سیاسی نظریات مختلف و تعاریف زیادی از سوی اندیشمندان ارایه شده است؛ مثلاً سیلر مشارکت سیاسی را فعالیت ارادی می‌داند که از طریق آن، اعضای جامعه به طریق مستقیم و غیرمستقیم در انتخاب حاکمان و در شکل‌دادن به سیاست عمومی سهیم می‌شوند [6]. اولسون معتقد است عوامل بسیاری بر مشارکت متعارف مردم تاثیرگذار هستند که شامل موارد زیر است:

بی‌علاقگی یا بی‌اعتمادی سیاسی: عدم علاقه به آگاهی در امور سیاسی

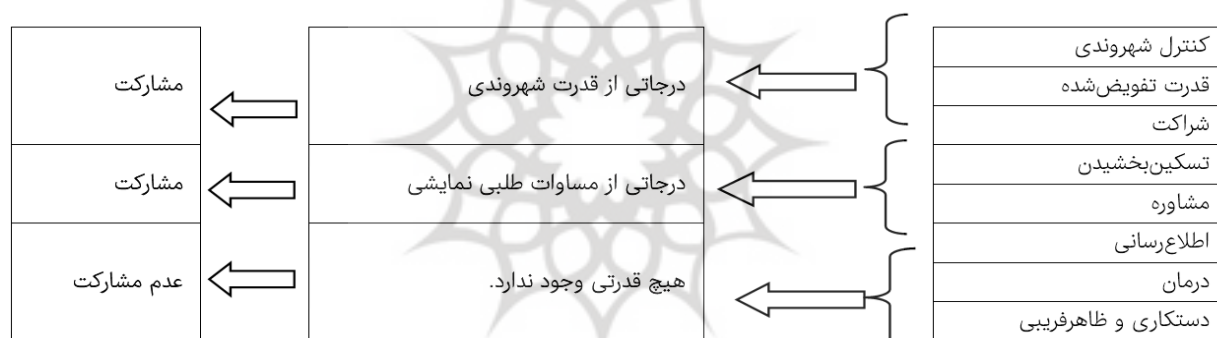
تاثیرگذاری سیاسی: اثرگذاری سیاسی اعتقاد به ایجاد تغییر و دگرگونی در حوزه سیاسی است. زمانی مردم در یک انتخابات بیشتر شرکت می‌کنند که آرای خود را در نتیجه انتخابات با ارزش و موثر ارزیابی نمایند.

گسترش منابع سیاسی: توانایی افراد یا گروه‌هایی که می‌توانند در فرآیندهای سیاسی موثر باشد. این منابع شامل پول، زمان، مهارت ارتباطی و تماس‌های شخصی است. معمولاً زنان و اقلیت‌ها کمتر از این منابع استفاده می‌کنند.

جامعه‌پذیری سیاسی: بعضی از مردم در شرایطی اجتماعی شده‌اند که گرایش بیشتری به مشارکت در امور سیاسی دارند.

می‌کند که عمدتاً غیرواقعی است و تنها آگاهی صوری از وضعیت مشارکت مورد نظر مطرح است. در پلکان سوم، بحث آگاهی و اطلاع‌رسانی قرار دارد. این قسمت فرآیند آگاه‌سازی شهروندان است از کل تصمیم‌های کلان که می‌خواهد به اجرا در آید بازتاب مردم در این قسمت اهمیت زیادی دارد. پلکان چهارم که مشورت و مشاوره است قبل از اجرا با نظرسنجی از نظرات شهروندان مطلع می‌شویم ولی اگر جنبه صوری داشته باشد نظرات زیاد جدی قلمداد نمی‌شود. در پلکان پنجم حضور در هنگام اخذ تصمیم‌گیری نوع نظارت در به‌کارگیری نظرات آنها توسط صاحبان قدرت و مدیران جامعه است و نوعی تسکین و آرامش برای آنها است. در پلکان ششم مشارکت در تصمیم‌گیری، سطحی است که مشارکت در آن ارتقایافته و شهروندان نتیجه مشارکت خود را لمس می‌کنند و زمانی که در تصمیم‌گیری از نظرات آنها استفاده شود به قدرت خود در مشارکت پی می‌برند (پلکان هفتم) و در پلکان آخر می‌بینیم که تصمیمات و مشارکت آنها در امور اجرایی به نوعی کنترل کامل منجر می‌شود که می‌توان از آن به نام کنترل اجتماعی نام برد^[8]. در شکل ۲ نردبان هشت پله‌ای مشارکت / *رُشتتاین* را مشاهده می‌کنیم^[9].

وسایل ارتباط جمعی: وسایل ارتباط جمعی با پوشش حمایتی خود از نامزدها، شهروندان را به مشارکت ترغیب می‌کنند^[4]. شواهد زیادی وجود دارد که مشارکت سیاسی در همه سطوح، براساس پایگاه اجتماعی-اقتصادی، تحصیلات، سن شغل، جنسیت، مذهب، قومیت، ناحیه، محل سکونت، شخصیت و محیط سیاسی یا سرزمین‌هایی که در آن مشارکت انجام می‌شود، ناهمبندی دیده می‌شود^[7]. گفته می‌شود که مشارکت از دیدگاه مدرن، از مفاهیم جدیدی است که نظریات زیادی درباره آن ارایه شده است؛ از آنجایی که بحث درباره تمامی نظریات از عهده این مقاله خارج است، تنها به بررسی نظریه *شوی / رُشتتاین* پرداخته می‌شود. در ارتباط با مشارکت، وی سعی کرده است با ترسیم نموداری، سطوح مختلف مشارکت را بیان نماید و در سه سطح به بررسی آن پرداخته است. به نظر *رُشتتاین* در پلکان اول و در پایین‌ترین سطح، هیچ نیرویی یا قدرتی برای مشارکت وجود ندارد. به نظر وی، بعضی از دستگاه‌های دولتی و موسسات عمومی به‌صورت ساختگی، نوعی مشارکت ظاهری را تدارک می‌بینند که عمدتاً برای کارهایی است که نتیجه آن از قبل مشخص و معین است. در پلکان دوم بحث آگاهی از فرآیند تصمیم‌گیری را مطرح

شکل ۲) نردبان هشت‌پله‌ای مشارکت / *رُشتتاین*^[9]

انطباق با پیروی از اصل یک فرد یک رای است^[12]. جغرافیای انتخابات در حقیقت کاربست جغرافیای سیاسی در نتایج انتخاباتی برحسب حوزه‌های اداری است. در واقع، رویکردی جغرافیایی به مقوله دموکراسی و انتخابات، که در آن الگوهای رفتار سیاسی شهروندان که برخاسته از تنوع نگرش و مطالبات آنها از ساختارهای اقتصادی، فرهنگی، حقوقی حاکم است به‌صورت نقشه در می‌آید و مورد بررسی قرار می‌گیرد. به‌طور کلی دو رویکرد تاثیر جغرافیا بر انتخابات شامل زمانی (۱) عوامل محلی بر تصمیم‌گیری‌های انتخاباتی مردم تاثیر می‌گذارد؛ (۲) آنگاه که ساختار جغرافیایی نظام رای‌گیری، نتایج را تغییر می‌دهد^[13].

یافته‌ها

منطقه مورد مطالعه

شهرستان فیروزآباد به مرکزیت شهر فیروزآباد، مرکز حوزه انتخابیه است، در حالی که بخش‌های قیروکارزین و فراشبد در سال‌های ۸۱

جغرافیای انتخابات
جغرافیای انتخابات به‌عنوان یکی از شاخه‌های جغرافیای سیاسی، محدوده‌های جغرافیای محلی، منطقه‌ای و ملی را بستری برای انتخاب نمایندگان می‌داند. این محدوده‌های جغرافیایی و شناسه‌های مرتبط با دموکراسی همچون رفتار رای مردم، از نکات اصلی مورد توجه در جغرافیای انتخابات است^[10]. انتخابات و نتایج آن از مقولات مورد علاقه افراد، گروه‌ها و سازمان‌های مختلف با انگیزه‌های متفاوت است و عمدتاً این علاقه در پیشگویی و پیش‌بینی نتایج آن است. معمولاً فعالان سیاسی، صاحبان قدرت و افراد دارای منافع، بیش از مردم عادی به این موضوع علاقه‌مند هستند و سعی می‌کنند با درک شرایط، نتایج را پیش‌بینی نموده، حتی‌الامکان رفتار مردم را در انتخابات به کنترل خود در آورند و برحسب اهداف و میل و منفعت خود هدایت نمایند^[11]. هدف از انتخابات در بیشتر کشورها، تعبیه و کاربری سیستمی است که در آن هر فرد بالغ یک رای با وزن برابر با آرا دیگران داشته باشد که در

تحلیلی بر تاثیر جستار زادبوم شهری بر دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در... ۲۶۵
جدول ۱) آمار جمعیت شهرستان‌های فیروزآباد، قیروکارزین و فراشیند براساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ (برگرفته از مرکز آمار ایران)

شرح	جمعیت	مرد	زن	خانوار
فیروزآباد	۱۲۱,۴۱۷	۶۱,۲۴۶	۶۰,۱۷۱	۳۷,۴۵۳
ساکن در نقاط شهری	۷۵,۵۳۷	۳۸,۱۳۸	۳۷,۳۹۹	۲۳,۴۱۰
ساکن در نقاط روستایی	۴۵,۹۹۹	۲۰,۵۸۶	۲۰,۴۱۳	۱۲,۴۳۱
غیرساکن	۴,۸۸۱	۲,۵۲۲	۲,۳۵۹	۱,۶۱۲
قیروکارزین	۷۱,۲۰۳	۳۶,۶۶۵	۳۴,۵۳۸	۲۰,۵۰۸
ساکن در نقاط شهری	۴۲,۰۱۸	۲۱,۴۰۷	۲۰,۶۱۱	۱۱,۸۲۷
ساکن در نقاط روستایی	۲۷,۲۸۳	۱۳,۹۸۸	۱۳,۲۹۵	۸,۱۰۲
غیرساکن	۱,۹۰۲	۱,۲۷۰	۶۳۲	۵۷۹
فراشیند	۴۵,۴۵۹	۲۲,۹۲۶	۲۲,۵۳۳	۱۲,۶۰۴
ساکن در نقاط شهری	۲۷,۵۵۷	۱۳,۲۲۹	۱۳,۸۲۸	۷,۸۸۹
ساکن در نقاط روستایی	۱۶,۹۶۶	۸,۷۱۰	۸,۲۵۶	۴,۴۵۸
غیرساکن	۹۳۶	۴۸۷	۴۴۹	۲۵۷

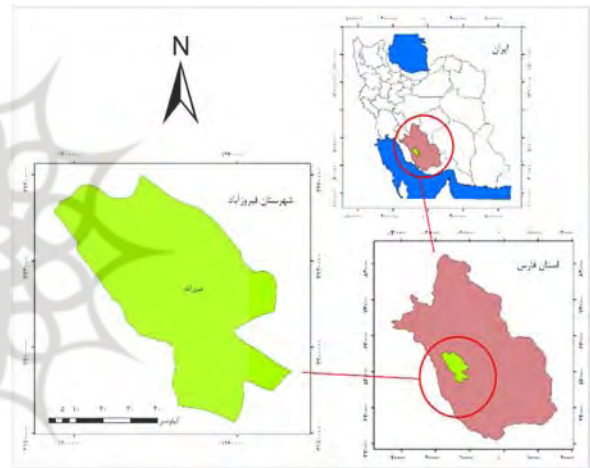
شهرستان قیروکارزین به مرکزیت شهر قیر به مساحت ۳۴۰۲/۹۸ کیلومتر مربع و در موقعیت جغرافیایی جنوب غربی استان فارس و در فاصله ۱۸۴ کیلومتری شیراز قرار دارد، همسایگان این شهرستان از شمال به شهرستان فیروزآباد- از جنوب به شهرستان‌های خنج و لارستان- از شرق به شهرستان جهرم و از غرب به شهرستان فراشیند محدود می‌شود. این شهرستان دارای دو بخش، مرکزی با مرکزیت شهر قیر و بخش افزر با مرکزیت شهر افزر و تعداد ۴ نقطه شهری شامل قیر، کارزین، افزر و امامشهر و تعداد ۱۴۱ روستا و آبادی است. براساس طبقه‌بندی کوپن در منطقه نیمه‌خشک کره زمین، با زمستان توأم با بارندگی و تابستان گرم و خشک قرار گرفته است. حداکثر دما در تابستان 46°C و حداقل دما در زمستان $1/25^{\circ}\text{C}$ و میانگین باران سالانه 270 میلی‌متر است (برگرفته از سایت فرمانداری قیروکارزین). شهرستان فراشیند از شهرستان‌های غربی استان فارس است که از جنوب به شهرستان خنج، از غرب به استان بوشهر، از شمال به شهرستان‌های کازرون و شیراز و از شرق به شهرستان فیروزآباد محدود است. این شهرستان با مرکزیت شهر فراشیند دارای 4806 کیلومتر مربع وسعت و فاصله آن از شیراز 170 کیلومتر است. میانگین ارتفاع آن از سطح دریا 800 متر بوده و دارای دو بخش مرکزی و دهرم، سه نقطه شهری و 177 روستا و آبادی دارای سکنه است (جدول ۱).

تاریخچه تاسیس بخشداری و فرمانداری در فیروزآباد

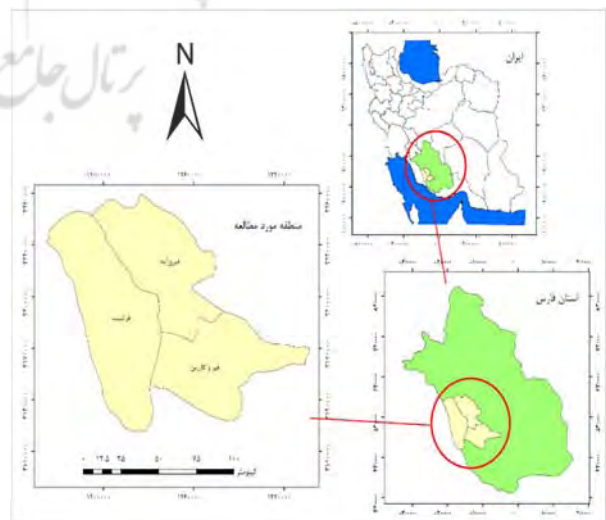
در سال ۱۳۱۴ هجری شمسی در فیروزآباد بخشداری تاسیس شد که در ادامه، به علت موقعیت سیاسی منطقه، شهر به بخشداری نظامی تبدیل شد. در سال ۱۳۲۲ هجری شمسی فیروزآباد به شهرستان ارتقا یافت و فرمانداری در مرکز شهرستان تاسیس شد (آرشینو ستاد انتخابات فرمانداری شهرستان فیروزآباد، در سال ۱۳۹۲: شناسنامه اجتماعی فرمانداری شهرستان فیروزآباد).

دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در شهرستان فیروزآباد
 دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۷

و ۸۲ به شهرستان ارتقا یافته و از مجموعه این شهرستان انتزاع شده است و به‌عنوان حوزه‌های فرعی انتخابات مجلس شورای اسلامی به مرکزیت فیروزآباد مطرح هستند، شهرستان فیروزآباد با مساحت معادل 3800 کیلومتر مربع در فاصله 90 کیلومتری جنوب غربی مرکز استان فارس و در طول جغرافیایی 52 و 36 و عرض جغرافیایی 28 و 52 از نصف‌النهار گرینویچ قرار دارد. این شهرستان با ارتفاعی معادل 1327 متر از سطح دریا، از شمال به شهرستان شیراز، از جنوب به شهرستان قیروکارزین، از شرق به شهرستان جهرم و از غرب به شهرستان فراشیند محدود می‌شود. براساس آخرین تقسیمات کشوری شهرستان فیروزآباد دارای دو مرکز شهری (فیروزآباد- میمند)، دو بخش (مرکزی، میمند)، پنج دهستان (جایدشت، احمدآباد، پزیتون، خواجه‌ای، دادنجان) و بالغ بر 114 روستا و آبادی است (نقشه‌های ۱ و ۲؛ جدول ۱؛ آرشینو ستاد انتخابات فرمانداری شهرستان فیروزآباد، سال ۱۳۹۵؛ آمار ده دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی).

نقشه ۱) موقعیت شهرستان فیروزآباد (ترسیم: نگارنده)

نقشه ۲) موقعیت شهرستان‌های فیروزآباد، قیروکارزین و فراشیند (ترسیم: نگارنده)

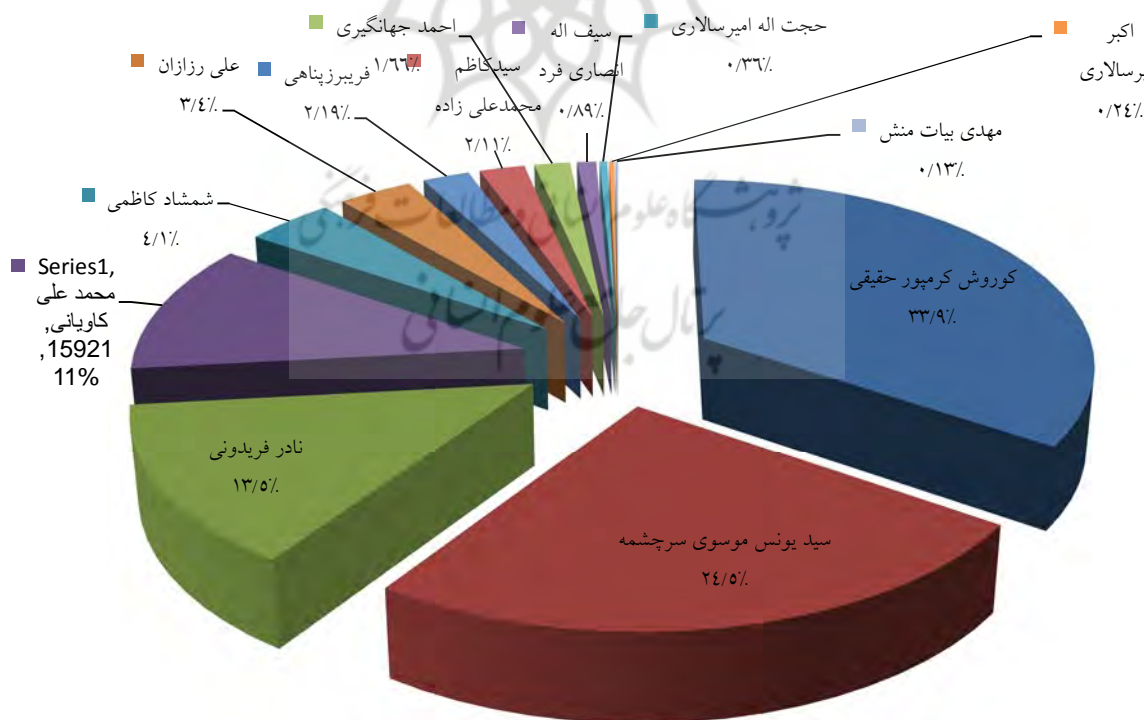
برگ رای (در شهرستان فیروزآباد ۳۳۲۸۰ رای، در شهرستان قیروکارزین ۹۳۷۳ رای و در شهرستان فراشبند ۶۳۲۰ رای) حائز اکثریت آرا شد و به‌عنوان ششمین نماینده شهرستان فیروزآباد و سومین نماینده سه شهرستان (فیروزآباد، قیر و کارزین و فراشبند) بعد از انقلاب اسلامی به مجلس راه یافت. آرای کاندیداها در این دوره انتخابات در جدول ۲ قابل مشاهده است (آرشیو ستاد انتخابات فرمانداری شهرستان فیروزآباد، سال ۱۳۹۵؛ آمار ده دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی).

همزمان در سراسر کشور با تعداد شعب اخذ رای ۲۲۸ شعبه (۱۰۵ شعبه در شهرستان فیروزآباد، ۶۹ شعبه در شهرستان قیر و کارزین و ۵۰ شعبه در شهرستان فراشبند) و تعداد ۱۳ نفر داوطلب نمایندگی در حوزه انتخابیه شهرستان‌های فیروزآباد، قیروکارزین و فراشبند برگزار شد (جدول ۲؛ نمودار ۱). جمع آرای ماخوذه در این دوره از انتخابات ۱۴۴۳۲۹ برگ بود (۷۳۴۴۴ برگ رای در شهرستان فیروزآباد، ۴۱۳۸۴ برگ رای در شهرستان قیر و کارزین و ۲۹۴۹۹ برگ رای در شهرستان فراشبند) که آقای کوروش کریمپور حقیقی با کسب ۴۸۹۷۳

جدول ۲) مجموع آرای کاندیداهای دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در حوزه انتخابیه شهرستان‌های فیروزآباد، قیروکارزین و فراشبند

ردیف	نام و نام خانوادگی	مجموع آرای کسب‌شده در شهرستان سه شهرستان	آرای کسب‌شده در شهرستان فیروزآباد	آرای کسب‌شده در شهرستان قیر و کارزین	آرای کسب‌شده در شهرستان فراشبند
۱	کوروش کریمپور حقیقی	۴۸۹۷۳	۳۳۲۸۰	۹۳۷۳	۶۳۲۰
۲	سید یونس موسوی سرچشمه	۳۵۳۷۴	۱۰۳۷۳	۲۰۷۴۷	۴۲۵۴
۳	نادر فریدونی	۱۹۶۰۴	۱۲۳۳۹	۳۵۱۳	۳۷۵۲
۴	محمد علی کاویانی	۱۵۹۲۱	۱۹۷۱	۱۳۹۵	۱۲۵۵۵
۵	شمشاد کاظمی	۵۹۵۳	۵۲۵۲	۱۹۶	۵۰۵
۶	علی رزازان	۵۰۴۰	۴۵۵۲	۳۰۳	۱۸۵
۷	فریبرزپناهی	۳۱۷۰	۱۶۳۷	۲۱۶	۱۳۱۷
۸	سید کاظم محمدعلی زاده	۳۰۵۲	۲۲	۲۹۸۳	۷
۹	احمد جهانگیری	۲۴۰۸	۳۶۳	۱۹۹۴	۵۱
۱۰	سیف‌الله انصاری فرد	۱۲۸۷	۱۱۲۳	۶۲	۱۰۲
۱۱	حجت‌الله امیرسالاری	۵۲۵	۴۹۷	۱۴	۱۴
۱۲	اکبر امیرسالاری	۳۵۲	۳۲۹	۱۴	۹
۱۳	مهدی بیات منش	۱۸۹	۱۷۲	۱۲	۵

برگرفته از آرشیو ستاد انتخابات فرمانداری شهرستان فیروزآباد، ۱۳۹۵

نمودار ۱) درصد آرای کاندیداهای دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در حوزه انتخابیه شهرستان‌های فیروزآباد، قیروکارزین و فراشبند (ترسیم: نگارنده)

مردم شهرستان فیروزآباد با حضور خود، بار دیگر نشان از فهم و آگاهی در مسایل کشوری را ارایه کرده‌اند. بررسی جدول‌های ۴ و ۵ نشان می‌دهد که متوسط درصد مشارکت مردم شهرستان فیروزآباد در انتخابات ادوار اول الی ششم مجلس شورای اسلامی ۷۵/۴۴٪ است و در چهار دور بعد یعنی ادوار هفتم تا دهم شاهد مشارکت ۸۷/۶۹٪ مردم در انتخابات مجلس شورای اسلامی هستیم که در این راستا رشد ۱۲/۲۵٪ مشارکت مردم کاملاً هویداست؛ دلیل این مهم را می‌توان در چهارچوب رشد و افزایش آگاهی سیاسی مردم در تعیین سرنوشت خود و تاثیر رقابت قومی به‌ویژه پس از انتزاع دو بخش قیروکارزین و فراشیند از فیروزآباد (از دوره هفتم انتخابات مجلس شورای اسلامی به این سو) تحلیل نمود. نمودار ۲ نیز وضعیت مشارکت مردم در حوزه انتخابیه شهرستان‌های فیروزآباد، قیروکارزین و فراشیند در سطوح شهرستان، استان (فارس) و کشور قابل مشاهده است. از مواردی که در انتخابات نهم و دهم مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه فیروزآباد، قیروکارزین و فراشیند قابل توجه بود، رابطه کسب بیشترین میزان آرا در هر یک از شهرستان‌ها برای کاندیداها با محل تولد آنها بوده است. برای مثال نادر فریدونی و کوروش کرپیور در شهرستان محل تولد خود (فیروزآباد)، بیشترین آرا را نسبت به رقیب خود یعنی آقای سیدیونس موسوی سرچشمه (شهرستان قیروکارزین) کسب کرده‌اند. که حس مکانی (زادبوم شهر پنداری) مشارکت‌کنندگان نسبت به کاندیداها مطرح می‌شود. از محدودیت‌های این تحقیق می‌توان به همکاری ضعیف و بعضاً عدم همکاری نهادهای متولی انتخابات در ارایه آمار و مسایل مربوط به حوزه انتخابیه اشاره کرد. امید است که با تحول در عرصه مدیریتی کشور و حضور افراد متخصص و آگاه به مسئولیت خودشان، در آینده شاهد همکاری آنها با پژوهشگران باشیم (نمودار ۲).

با مشارکت در انتخابات، مردم در تعیین سرنوشت خودشان و شیوه حکومتی اداره کننده سرزمینشان دخالت می‌کنند. بنابراین مردم با مشارکت خود در انتخابات نقش تعیین‌کننده‌ای در تعیین سرنوشت و اداره کشور خودشان دارند. گستره فضایی سرزمین ایران به‌گونه‌ای است که با پراکندگی اقوام در چهار گوشه آن منطبق یافته است. با توجه به این مسایل، انتخابات همواره یکی از موضوعاتی بوده که تحت تاثیر مسایل قومی فرهنگی قرار داشته است. اما با توجه به الگوی فضایی-سیاسی شکل‌گرفته در گستره سرزمینی ایران این عوامل تاکنون در راستای اهداف ملی بوده است.

گفته شد که تا قبل از برگزاری هفتمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی، بخش‌های قیروکارزین و فراشیند از لحاظ تقسیمات کشوری جزء شهرستان فیروزآباد بودند و از نظر تقسیمات کشوری یک شهرستان به حساب می‌آمدند؛ اما با توجه به تغییرات به عمل آمده در سطح تقسیمات کشوری در سال ۱۳۸۲، هر دو بخش یادشده از شهرستان فیروزآباد انتزاع و به سطح شهرستان ارتقا یافتند که از مرحله هفتم انتخابات مجلس شورای اسلامی به بعد رقابت و معرفی کاندیداها وارد مرحله‌ای تازه و جدید شد. براساس جدول ۳ مشاهده می‌کنیم که نامزد پیروز در حوزه انتخابیه شهرستان فیروزآباد و بخش‌های تابع آن چه قبل از انتزاع و چه بعد از انتزاع، در همه ادوار انتخابات مجلس، همواره جستار زادبوم شهری مطرح بوده است. در دوره هفتم و هشتم، نامزد پیروز از شهرستانی غیر از شهرستان فیروزآباد یعنی شهرستان قیروکارزین، بیشترین آرا را کسب کرد. در واقع جستار زادبوم شهری از دوره هفتم پیرنگ شد. در دهمین انتخابات مجلس شورای اسلامی، مانند ادوار گذشته،

جدول ۳) نامزدهای پیروز ۱۰ دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در حوزه انتخابیه شهرستان فیروزآباد (منبع: مطالعات نگارنده)

ردیف	نام و نام خانوادگی	محل تولد	تعداد آرا	دوره مجلس
۱	علی‌اکبر رضوانی	فیروزآباد	۴۸۰۷۶	اول
۲	خداکرم جلالی	فیروزآباد	۳۱۵۷۳	دوم
۳	خداکرم جلالی	فیروزآباد	۲۹۶۹۲	سوم
۴	خداکرم جلالی	فیروزآباد	۲۷۹۲۸	چهارم
۵	سهراب بهلولی قشقایی	فیروزآباد	۵۷۳۸۶	پنجم
۶	سهراب بهلولی قشقایی	فیروزآباد	۴۰۷۲۷	ششم
۷	سیدیونس موسوی سرچشمه	قیروکارزین	۳۸۴۱۳	هفتم
۸	سیدیونس موسوی سرچشمه	قیروکارزین	۳۶۴۷۵	هشتم
۹	نادر فریدونی	فیروزآباد	۶۴۰۲۶	نهم
۱۰	کوروش کرپیور حقیقی	فیروزآباد	۴۸۹۷۳	دهم

جدول ۴) نتایج و درصد مشارکت مردم در دوره اول تا ششم انتخابات مجلس شورای اسلامی در شهرستان فیروزآباد (قبل از انتزاع بخش‌های قیروکارزین و فراشیند)

نام دوره	کل جمعیت واجد شرایط شهرستان	کل آرای ماخوذه در شهرستان	درصد مشارکت مردم شهرستان	درصد مشارکت مردم استان فارس	درصد مشارکت کل کشور
دوره اول	۷۴۵۸۹	۴۹۵۷۵	۶۶/۴۵٪	۵۰/۷۹	۵۲/۱۴
دوره دوم	۷۹۷۷۰	۴۸۶۲۰	۶۰/۹۵٪	۴۷/۹۱	۶۴/۶۴
دوره سوم	۸۹۷۳۴	۶۶۷۱۸	۷۴/۳۵٪	۶۱/۲۵	۵۹/۷۲
دوره چهارم	۱۰۳۰۰۷	۷۴۵۸۳	۷۲/۴۰٪	۵۹/۱۷	۵۷/۸۱
دوره پنجم	۱۱۵۲۲۷	۱۰۵۷۱۲	۹۱/۳۴٪	۷۵/۶۷	۷۱/۱۰
دوره ششم	۱۲۹۸۵۲	۱۱۳۱۶۷	۸۷/۱۵٪	۷۳/۱۳	۶۷/۳۵

برگرفته از آرشيو ستاد انتخابات فرمانداری شهرستان فیروزآباد، ۱۳۹۵

جدول ۵) نتایج و درصد مشارکت مردم در دوره هفتم تا دهم انتخابات مجلس شورای اسلامی در حوزه انتخابیه فیروزآباد- قیروکارزین و فراشبند (بعد از انتزاع بخش‌های قیروکارزین و فراشبند)

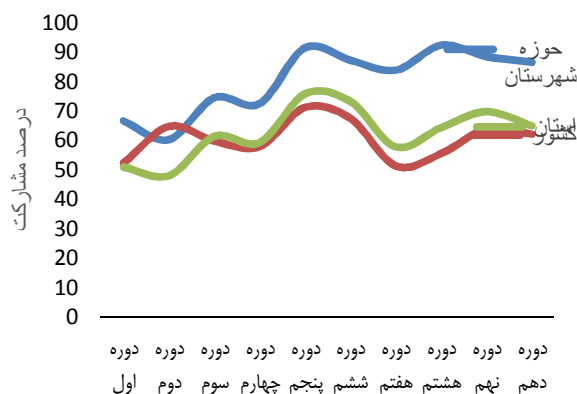
نام دوره	کل جمعیت واجد شرایط در سه حوزه	کل آرای ماخوذه در سه حوزه	درصد مشارکت مردم در سه حوزه	درصد مشارکت استان فارس	درصد مشارکت کشور
دوره هفتم	۱۴۹۶۰۶	۱۲۵۳۱۱	%۸۳/۷۶	۵۷/۶۷	۵۱/۲۱
دوره هشتم	۱۴۵۰۰۰	۱۳۳۷۱۸	%۹۲/۲۱	۶۴/۲۶	۵۵/۴۰
دوره نهم	۱۵۳۹۳۱	۱۳۶۰۷۲	%۸۸/۳۹	۶۹/۶۴	۶۳/۸۷
دوره دهم	۱۶۷۰۱۹	۱۴۴۳۲۹	%۸۶/۴۱	۶۴/۸۶	۶۲

برگرفته از آرشيو ستاد انتخابات فرمانداری شهرستان فیروزآباد، ۱۳۹۵

تعارض منافع: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.
منابع مالی: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

منابع

- 1- Kaviani Rad M, Gharahbeygi M. Geography of elections: Foundations, concepts and approaches. 1st Edition. Tehran: Research Institute of Strategic Studies; 2017. [Persian]
- 2- Mirheydar D. Basic concepts in political geography. 1st Edition. Tehran: Geographic Organization of the Armed Forces Press; 2007. [Persian]
- 3- Nikpoor Ghanvati L, Moeini M, Ahmadi H. Investigating Social-economical Factors related to Women Political Participation. Q J Woman Soc. 2012;3(9):41-64. [Persian]
- 4- Ghaffari M, Zarrin Kaviani B. The study of trend of the contribution of Kurdistan province citizens in the presidential elections from 1997 to 2005. Int Q Geopolit. 2011;7(1):88-111. p. 88. [Persian]
- 5- Attarzadeh M, Tavasolli H. Analysis of electoral behavior of citizens of Isfahan city (prior to the ninth election of Iranian legislative election). Politi Int Sci Res Q. 2011;2(5):177-93. [Persian]
- 6- Sills DL. International encyclopedia of the social sciences. New York: Macmillan; 1968. p. 252.
- 7- Kaviani Rad M. Geography of elections. Strateg Stud Q. 2007;10(3):481-505. [Persian]
- 8- Goli A, Mahkooei H. Spatial Patterns of Participation in Presidential Elections Case study: The Eleventh Presidential. Int Q Geopolit. 2015;10(34):189-213. [Persian]
- 9- Sharifian Sani M. Citizen participation, urban governance and urban management. Urban Manag. 2002;(8):42-55. [Persian]
- 10- Peshgahifard Z, Shoushtari SJ. Geographical Bases of People's Votes in Eighth Parliamentary Elections. Int Q Geopolit. 2008;4(12):109-30. [Persian]
- 11- Parchami d. Public Participation in the Ninth Presidential Election of Iran. Hum Sci. 2007;53:37-82. [Persian]
- 12- Blacksell M. Political geography. New York: Routledge; 2006. p. 118-119.
- 13- Zarghani SH, Badakhshan M. The Role of Neighborhood and Religion Variables in the Voting Pattern of the Candidates of the Tenth Parliamentary Election of Iran (Constituency of Qayenat and Zirkouh). 2017;2(3):105-26. [Persian]

نمودار ۲) درصد مشارکت مردم در ده دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه فیروزآباد، قیروکارزین و فراشبند، استان فارس و کشور (ترسیم: نگارنده)

نتیجه‌گیری

با بررسی حوزه انتخابیه شهرستان فیروزآباد فارس و با نگاه به دوره‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی، مشاهده شد که در تمامی ادوار انتخابات، جستار زادبوم شهری در این حوزه انتخابیه اثرگذار بوده است. در واقع در این شهرستان با توجه به مسایل قومیتی که مطرح هست تاکنون در انتخابات مجلس، جستار زادبوم شهری نقش پررنگی را در انتخاب نماینده مجلس داشته است. این حوزه انتخابیه که شامل دو شهرستان فراشبند و قیروکارزین و بخش میمند است، با توجه به این که در دوره‌های اخیر (چهار دوره) از هر کدام از این شهرستان‌ها حداقل یک کاندیدا در انتخابات حضور داشته‌اند، برای مردم این حوزه‌ها، در انتخاب نماینده، محل تولد فرد کاندید، بسیار مهم بوده است. لاجرم جستار زادبوم شهری به شدت بر تعیین نماینده اثرگذار بوده است.

تشکر و قدردانی: نویسنده مقاله بر خود لازم می‌داند از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد به دلیل حمایت‌های مالی و معنوی تشکر و قدردانی نماید.
تأییدیه اخلاقی: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.